

Puumalan yhtenäiskoulu: lukuvuoden 2023–2024 arviointi

Lukuvuosi 2023–2024 kirjoitetaan poikkeusten vuodeksi Puumalan yhtenäiskoulussa. Lukuisat poikkeukset ja poikkeusten poikkeukset aiheutuivat pääosin henkilöstön pitkistä poissaoloista, joita jouduttiin paikkaamaan moninaisilla poikkeusjärjestelyillä. Monen monta asiaa saatiin kuitenkin eteenpäin kuluneen lukuvuoden aikana. Niistä enemmän tässä arviointikertomuksessa, joka pohjautuu toteutuneen raportointiin sekä henkilöstön arviointiin. Henkilöstö arvioi kulunutta lukuvuotta toukokuussa 2024 pääosin arviointikyselyyn vastamalla ja toiminnasta raportoimalla. Lukuvuosiarvioinnin tulokset käytiin läpi henkilöstön kanssa vesopäivän 22.5.2024 yhteydessä.

Oppilaat ja henkilöstö

Puumalan yhtenäiskoulussa (luokat 0–9) opiskeli 87 oppilasta kevätlukukauden 2024 päättyessä. Syyslukukausi aloitettiin pari oppilasta pienemmällä oppilasmäärällä, mutta kevätlukukauden oppilasmäärä hieman lisääntyi, kun kolmannelle luokalle tuli kaksi uutta oppilasta. Lukuvuonna 2023–2024 Puumalan yhtenäiskoulussa opiskeli viisi esiopetuksen oppilasta, ja vastaavasti 12 oppilasta sai perusopetuksen päättötodistuksen 1.6.2024.

Lukuvuonna 2023–2024 Puumalan yhtenäiskoulun henkilöstövahvuus oli 20 (rehtori, 2 erityisopettajaa, 1 lehtori, 6 tuntiopettajaa, 5 luokanopettajaa, 1, oppilaanohjaaja (+ resurssiopettaja), 1 esiopetuksen opettaja, 4 koulunkäynninohjaajaa ja 1 koulusihteri). Näistä rehtori ja yksi tuntiopettaja olivat virkavapaalla syyskuun 2023 puolivälistä kevätlukukauden loppuun. Lisäksi lukuvuoteen mahtui pari muutakin pidempää henkilöstön poissaolojaksoa. Poissaolot vaikuttivat henkilöstöjärjestelyihin siten, että hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja hoiti rehtorin toimea oman työn ohessa ja vararehtorin tehtävät siirtyivät erityisopetuksen vastuupettajalle. Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa oli sijainen syyskuun alkupäivistä lähtien lukuvuoden loppuun. Lisäksi kieltenopetuksessa oli paljon sijaisjärjestelyjä. Koulusihteri vaihtui helmikuussa 2024, jolloin yhden koulunkäynninohjaajan toimenkuvaan liitettiin koulusihterin tehtävät.

Edellisten lisäksi koululla työskenteli Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan vahvuudesta kouluterveydenhoitaja ja -kuraattori. Kouluterveydenhoitajassa oli vaihtuvuutta (3 eri henkilöä). Huhtikuussa 2024 saimme vahvuuteen myös koulupsykologin yhdeksi viikoittaiseksi työpäiväksi loppukevään ajaksi.

Lukuvuoden 2023–2024 teema ja sen toteutuminen koulun toiminnassa

Lukuvuoden 2023–2024 teemana oli tunne- ja vuorovaikutustaidot. Henkilöstö oli valinnut teeman kevään 2023 arviointivesossa. Teeman kehittäminen sekä itsessään että oppilaissa koettiin merkitykselliseksi.

Teemaa tuki oivallisesti myös Opetushallituksen määräys tunnetaitokasvatuksen sisällyttämisestä osaksi alaluokkien opetussuunnitelmaa.

Henkilöstö arvioi teeman toteutuneen kokonaisuutena pääsääntöisesti hyvin. Esille nostettuja onnistumisia koettiin muun muassa henkilöstön ja oppilaiden välisen vuorovaikutuksen paranemisessa (avointa ja rehellistä keskustelua). Isoimpina saavutuksina koettiin etenkin yläluokkien tulleen seesteisimmiksi ja yhteishengeltään paremmiksi. Hyvänä kokemuksena nostettiin esiin esimerkiksi luonteenvahvuuksien pohtiminen, tunnistaminen ja sanoittaminen oppilaiden kanssa erilaisten esimerkkien avulla. Erään kommentin mukaan *Oppilaatkin ovat kehittyneet itsetuntemuksessa, empatiassa ja konfliktinratkaisutaidoissa*. He ovat myös saaneet rohkaisua tunteiden käsittelyyn, sillä eräässä kommentissa todettiin seuraavasti: *Monenlaista harmitusta ja tunnemyrskyä on pienillä ollut matkan varrella, mutta niistä on kaikista selvitty yhdessä. On opittu mm. kertomaan, jos on tullut töllöiltyä, pyytämään anteeksi ja kestämaan pettymyksiä. Paljon on toki vielä työsarkaa edessä, mutta tästä on hyvä jatkaa*.

Koulun me-hengessä koettiin vielä parannettavaa. Eräs vastaaja totesi, että *Vuorovaikutuksellisuus, kouluviihtyvyys ja oppilaiden osallistaminen sopivassa määrin ovat avaintekijöitä, jos haluamme oppilaiden olevan koulumyönteisiä, aktiivisia, vastuullisia ja tavoitteena olisi saavuttaa kunkin oppilaan potentiaali*. Haastetta toi erityisesti se, että lukuvuoden 2023–2024 aikana oli tavanomaista vähemmän tunnetaito-opettajakoulutuksen saaneiden opettajien pitämiä tunnetaitotunteja, koska toinen kyseisistä opettajista oli pois lähes koko lukuvuoden. Tosin koulukuraattori ja -psykologi paikkasivat hienosti tunne- ja vuorovaikutustuntien pitämistä loppukevään 2024 aikana. Yhteistyötä heidän kanssaan kiiteltiin.

Opettajien osalta tunnetaitoasioita nostettiin esille OpenMinds-koulutuksissa. Kyseisiä koulutuksia oli neljä lukuvuoden aikana, joten jokaisella henkilöstön jäsenellä oli mahdollisuus oppia lisää tunnetaidoista kyseisillä kurssikerroilla. OpenMindsin myötä opettajat ovat pystyneet tarkastelemaan entistä vahvemmin omia tunteitaan, työhyvinvointiaan ja jaksamistaan. Lisäksi torstain hyvinvointiaamunavauksissa oli useita tunnetaitoteemaisia aiheita läpi lukuvuoden. Puumalan yhtenäiskoulussa seitsemäsluokkalaisilla on yksi viikoittainen oppitunti tunne- ja vuorovaikutusaihetta.

Aiheena tunne- ja vuorovaikutustaidot on laaja kokonaisuus. Kyseisiä taitoja ei opita hetkessä, vaan oppiminen vaatii paljon pitkäjänteistä työtä. Isoja haasteita nousee esille, jos esimerkiksi kotona toimitaan ja opetetaan eri tavoin. Tällöin lapsella ja nuorella on tasapainoilemista kahden kulttuurin välillä. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämisessä saatiin paljon aikaan lukuvuoden aikana. Paljon on kuitenkin työsarkaa vielä edessä, sillä laiva ei käänny hetkessä.

Lukuvuoden 2023–2024 taiteenala-teema: kädentaidot (syksy) ja teatteri (kevät)

Lukuvuoden aikana yhtenäiskoululla tapahtui monenmoista. Syyslukukaudella 2023 keskityttiin erityisesti kädentaitoihin taiteenalateemojen osalta. Oppilaiden tekemiä töitä oli esillä koulun vitriinissä. Laajempi näyttely järjestettiin joulujuhlan yhteydessä urheiluhallilla. Lisäksi koulun entinen oppilas kävi pitämässä muotoiluun liittyviä oppitunteja.

Kevätlukukauden 2024 teeman osalta päätapahtumia olivat alaluokkalaisten teatterireissu Savonlinnaan ja yläluokkalaisten teatteriretki Rantasalmelle. Molemmat teatterimatkat olivat oikein onnistuneita. Esi- ja alkuopetus osallistuivat myös useisiin päiväkodin järjestämiin vieraillevien teattereiden esityksiin. Lisäksi kaikki alakoululaiset pääsivät urheiluhallilla järjestettyyn Pussauskoppi-teatteriesitykseen ja esitykseen liittyviin työpajoihin. Valinnainen teatteriryhmä ja esikoululaisten tarinapainotteiset aamunavaukset olivat myös mieluisia.

Jatkossa taiteenalateemojen osalta kannattaa miettiä selkeä punainen lanka ja keskitetympi sekä suunnitelmallisempi työote siten, että mietitään erilaisia pienempiä toteutuksia lukukausien varsille. Lisäksi toimintaa

kannattaa miettiä myös siltä osin, miten taiteenaloja on mahdollista linkittää eri oppiaineiden opetukseen. Myös oppilaiden vahvempi osallistaminen taiteenalateemojen toiminnan suunnittelussa, käytäntöön viemisessä, toteutuksessa ja arvioinnissa on paikallaan.

Mitä lukuvuodesta 2023–2024 jäi erityisesti mieleen? Missä onnistuttiin? Mitä pitäisi petrata?

Isoimpana asiana nousee esille suuresta poissaolorumbasta selviäminen ja henkilöstön joustavuus. Työyhteisön ilmapiiri koettiin mukavaksi. Napakka, tasapuolinen ja tehokas johtaminen, järjestyssääntöjen selkeyttäminen ja yhteiset pelisäännöt (mm. kännykän käyttö) saivat kiitosta. Toisaalta harmitusta toi vähäinen arvopohdinta keskustelukulttuurissa.

Tietoteknisten laitteiden yhteensopimattomuus aiheutti jonkun verran päänvaivaa. Harmia ja huolta toi myös ainainen kiire ja hallitussa kaaoksessa rämpiminen sekä tietynlainen kädettömyys siitä, että yksittäisille oppilaille ei ole riittävästi aikaa.

Erilaiset retket, yhteiset juhlat, teemaruokaviikot ja tapahtumat jäivät mukavina hetkinä mieleen. Ilahduttavaa on ollut myös oppilaiden vahvistunut rohkeus tulla juttelemaan vaikeistakin asioista. Lisäksi koulun kerhotoiminnan runsautta kiiteltiin. Maanantaiaamun palaverit muistioineen koettiin erityisen tarpeellisiksi.

Jatkossa kannattaa siirtää osa toukokuun tapahtumista jo huhtikuulle, jotta kevätlukukauden viimeisten viikkojen tapahtumakuormitus keventyisi. Jatkossa tulee myös entistä enemmän panostaa siihen, että henkilöstö vetää yhtä köyttä sovitusta säännöistä ja toimintatavoista. Tärkeä on edelleen panostaa henkilöstön jaksamiseen ja työhyvinvoinnista kiinni pitämiseen. Olennaista on, että pidetään toisista huolta ja yritetään suhtautua positiivisesti arjen haasteisiin. Erilaisia muutoksia ja vastoinkäymisiä tulee varmasti vastaan, mutta yhteistyöllä ja yhdessä toisia tukien niistä selvitään.

Lukuvuoden 2024–2025 alusta esi- ja alkuopetuksen väki siirtyy Siniseltä koululta isoon kouluun. Siirto tuo yhä enemmän yhtenevyyttä koko koulun toimintaan. On kuitenkin panostettava esi- ja alkuopetuksen väen integroitumiseen isolle koululle. Koulun pienimmille tulee luoda turvallinen ja mukava paikka käydä koulua.

Tulevalle lukuvuodelle toivottiin enemmän yritysvierailuja paikallisiin yrityksiin. Hiljaisen ruokailun ideologiaa voisi myös herätellä takaisin. Kengätöntä koulua odotetaan kovasti. Jatkossa kanttaa hyödyntää laajemmin yhteisiä linja-autokyytejä esimerkiksi Mikkeliin. Jos toinen luokka on tutustumassa oppilaitokseen, niin toinen luokka voi tehdä silloin vaikkapa museovierailun.

Henkilöstön arvioinnista esille nostettavia asioita tulevaa lukuvuotta ajatellen ovat myös huomion kiinnittäminen perusasioihin sekä laakereille jämähtämisen välttäminen. Perusasioihin panostaminen on erityisen merkityksellistä poikkeavien työaikojen ja -olojen jälkeen, jotta homma saadaan rullaamaan toivotusti. Aina olisi hyvä löytyä myös rohkeutta, intoa ja energiaa uusiutumiseen. Puumalan yhtenäiskoulun henkilöstöstä löytyy iso potentiaali osaavaa väkeä, joten erilaisten erityisosaamisten hyödyntäminen palvelee sekä työnantajaa että -tekijää.

Lukuvuoden 2024–2025 taiteenalateemoiksi valittiin musiikki (syksy) ja tanssi (kevät). Yhteiseksi teemaksi nostettiin vastuullisuus laaja-alaisesti tulkiten.

Yhtenäiskoulun tiimit

Puumalan yhtenäiskoulussa toimi neljä tiimiä lukuvuoden 2023–2024 aikana. Nämä olivat ¹⁾Juhlat ja tapahtumat -tiimi, ²⁾Ympäristö ja kestävä tulevaisuus -tiimi, ³⁾Hyvinvointi ja liikunta -tiimi sekä ⁴⁾Johtotiimi. Jokainen henkilöstön jäsen kuului johonkin tiimiin ja jokaiselle tiimille oli valittu tiimivastaava. Tiimit toimivat suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Tiimit kokoontuivat vähintään kerran kuukaudessa. Tiimien suunnitelmista ja aikaansaannoksista kuultiin henkilöstöpalavereissa. Tiimien toimesta järjestettiin lukuvuoden 2023–2024 aikana muun muassa kouluyhteisön, oppilaiden, henkilöstön ja luonnon hyvinvointia tukevia ja edistäviä pieniä

tapahtumia sekä teemapäiviä ja -viikkoja. Juhlat ja tapahtumat -tiimi organisoii esimerkiksi kevät- ja joulujuhlien järjestämisen, yhteislaulutilaisuudet ja teemaruokaviikot. Ympäristö ja kestävä tulevaisuus -tiimin ansiosta yhtenäiskoululla toteutui esimerkiksi hävikkiruokaviikot ja Siisti biitsi -kampanjaan osallistuminen. Hyvinvointi ja liikunta -tiimi oli järjestelyvastuussa muun muassa Liikkuva koulu -hankkeen toteutuksessa, Liikenneturvan tempauksissa, Unicef-kävelyssä ja erilaisissa liikuntaturnauksissa. Johtotiimin vastuulla olivat koulun yleiseen toimintaan liittyvät asiat.

Lisäksi koulun oppilaskunnan hallitus ja tukioppilaat järjestivät erilaista ohjelmaa. He organisoivat muun muassa liikuntaturnauksia ja toimintaa kouluarjen piristykseksi (esim. välipalaketki).

Opettajien yhteissuunnittelutyöaika

Opettajien yhteissuunnittelutyöaika (ys-aika) kohdistettiin lukuvuoden 2023–2024 aikana maanantaiaamujen palaveriin sekä henkilöstökokouksiin. Maanantaiaamujen palaverit olivat viikoittaisia. Henkilöstökouksia oli syyslukukaudella neljä ja kevätlukukaudella kuusi. Kokouksissa keskityttiin ajankohtaisiin teemoihin, tulevan lukuvuoden suunnitteluun ja tulevien tapahtumien ja teemojen organisointiin.

Hankkeet

Lukuvuoden 2023–2024 aikana koulun toiminta sai hieman ”lihaa luiden ympärille” erilaisten hankeavustusten myötä. Hankeavustuksilla on pystytty edistämään oppilaiden välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä kehittämään perusopetuksen laatua muun muassa samanaikaisopetusta tehostaen (Koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet -hanke ja Korona-avustus), tuomaan liikunnallisuutta koulupäiviin ja lisäämään oppilaiden liikuntalajitietoisuutta (Liikkuva koulu -hanke) sekä tarjoamaan monipuolisesti erilaista koulupäivän jälkeistä kerhotoimintaa sekä myös kerhokyytejä keskustajaaman ulkopuolella asuville oppilaille (Harrastamisen Suomen malli ja Opetushallituksen kerhohanke). Lisäksi hankeavustuksen turvin pystyttiin edistämään henkilöstön hyvinvointia ja kehittämään yhteisöllistä toimintakulttuuria. Tuossa hankkeessa oli mukana myös varhaiskasvatuksen henkilöstöä. Hankeavustuksin jatketaan toimintaa myös lukuvuoden 2024–2025 alusta, sillä keväällä 2024 aikana Puumalan yhtenäiskoululle myönnettiin hankerahoja seuraavasti:

- Harrastamisen Suomen malli 7 000 euroa
- Koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet 25 000 euroa
- Liikkuva koulu -hanke 14 000 euroa
- Kerhohanke 5 000 euroa

Koulun kerhotoiminta

Hankeavustusten turvin on oppilaille pystytty tarjoamaan kattava kerhotarjonta. Lukuvuoden 2023–2024 aikana toteutuivat muun muassa säbäkerho, liikunnan monilajikerho, kässä-kuviskerhot, karaokekerho, uinti- ja hengenpelastuskerho, kiipeilykerho, e-pelikerho ja barkour-kerho. Henkilöstön työajan puitteissa järjestettiin musiikki-, bändi-, läksy- ja älypelikerhotoimintaa.

Opiskeluhoolto

Koulukohtaisen yhteisöllisen opiskeluhooltotyöryhmän tavoitteena oli oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen sekä vanhempien arjessa jaksamisen tukeminen. Tunne- ja vuorovaikutustuntien pitäminen jää pitkälti loppukevääseen opiskeluhoollon 2024 syyslukukauden henkilöstöväjeen ja -vaihdosten vuoksi. Niitä kuitenkin pidettiin ja niiden pitäminen jatkuu syyslukukaudella 2024. Vanhempien arjessa jaksamista tuettiin erilaisissa palaverissa sekä oppilaiden terveystarkastusten yhteydessä. Jälkimmäisten osalta kehittämiskohteeksi nostettiin Move!-mittaustulosten entistä tehokkaampi hyödyntäminen jatkossa.

Kouluterveydenhoitaja vaihtui kolmesti lukuvuoden 2023–2024 aikana, mikä osaltaan heikensi laajemman yhteisöllisen yhteistyön suunnittelua ja toteutusta. Psykologivaje kuormitti puolestaan kuraattoria syyslukukauden alusta kevätlukukauden puoliväliin asti. Lukuvuosi 2024–2025 on tarkoitus aloittaa samalla henkilöstöllä, jolloin kevään aikana muutoutuneita käytänteitä on helppo jatkaa. Lisäksi Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisalta on luvattu syyslukukauden 2024 alusta lähtien yhdeksi päiväksi viikossa nuorten mielenterveystyöntekijä. Yhteistyöllä ja riittävällä ammattitaitoisella henkilöstöllä pyritään pureutumaan muun muassa kevään 2022 THL:n Kouluterveyskyselyssä esiin nousseeseen huoleen puumalalaisten nuorten ahdistuneisuudesta.

Lukuvuoden 2024–2025 opiskeluhuollon teemaksi valittiin Hyvä ja turvallinen koulu yhteisöllisesti. Opiskeluhoolto on siis vahvasti mukana esi- ja alkuopetuksen oppilaiden kotiutumisen isoon koulurakennukseen, väkivallattoman koulu yhteisön luomisessa ja arjen turvallisuuden vahvistamisessa.

Yhdysluokat ja sijaistukset

Lukuvuosi 2023–2024 oli ensimmäinen, jolloin Puumalan yhtenäiskoulussa toimi kaksi yhdysluokkaa. Edellisenä lukuvuonna aloitti vuosiluokkien 1–2 yhdysluokka ja syksyn 2023 alusta myös vuosiluokkien 3–4 yhdysluokka. Pääsääntöisesti pyrittiin siihen, että äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine, matematiikka ja englanti opetettiin vuosiluokkatasoisesti, mutta muutoin edettiin yhdysluokkameiningillä. Yhdysluokkakäytänteiden säistäminen vie oman aikansa esimerkiksi vuorolukuperiaatteen omaksumisen osalta. Ajan myötä käytänteet vahvistuvat.

Vaikka lukuvuoden 2023–2024 aikana oli runsaasti sijaisjärjestelyjä, pystyttiin sijaiset irrottamaan pääosin koulun sisältä tuntikehysrakenteen väljyyden vuoksi (mm. opettajien resurssitunnit ja samanaikaisopettajuuden tunnit). Toimintatapana tämä kuitenkin syö opetuksen suunnitelmallisuuden toteuttamista ja esimerkiksi tehostetun tuen oppilaiden riittävää tuen saantia.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Yhtenäiskoulun aamu- ja iltapäivätoiminta järjestettiin päiväkodin koulusiivessä olevissa esiopetuksen tiloissa arki-aamuisin klo 7.00–8.55 ja arki-iltapäivisin klo 13.10–16.30. Toimintaa pyöritti kolme koulunkäynninohjaajaa. Toiminnan koordinoivastuu oli esiopetuksen opettajalla. Lukuvuoden 2023–2024 aikana aamu- ja iltapäivätoiminnassa oli mukana 20 lasta. Aktiiviseksi käyttäjämääräksi vakiintui 16.

Tänä vuonna huoltajille tehtiin asiakastyytyväisyyskysely Lyytin kautta. Siihen sai vastata nimettömänä. Palautelinkki lähti 15 perheeseen, mutta vastauksia palautui vain viidestä perheestä, vastausprosentin jäädessä alhaiseksi. Saaduista vastauksista käy ilmi, että aamu- ja iltapäivätoimintaan ollaan hyvin tyytyväisiä: henkilökuntaan luotetaan, kerhoihin viedään, tieto kulkee, joustoa löytyy. Välipala saa sekä kiitosta että arvostelua. Joku toivoo enemmän vaihtelevuutta niihin.

Lukuvuoden teema (tunne- ja vuorovaikutustaidot) näkyi jokapäiväisessä arjessa, kun opeteltiin olemaan yhdessä ja ratkaisemaan syntyneitä epäsujuja, usein aikuisten avulla. Henkilöstö koki rikkautena sen, että aamutoiminta, esi- ja alkuopetus sekä iltapäivätoiminta muodostavat palvelukokonaisuuden lapsen ja perheen päivään.

